
Contribuții documentare privind situația județului Năsăud în perioada interbelică. Anul 1932.

Adrian ONOFREIU

Cuvinte cheie: perioada interbelică, administrația locală, organizare administrativ-teritorială, stare economică, populație, învățământ, sănătate.

Mots-clés : la période d'entre les guerres, administration locale, organisation administrative territoriale, état économique, population, enseignement, santé.

În continuarea radiografiei perioadei interbelice pentru fostul județ Năsăud¹ prezentăm de această dată un document întocmit de către autoritatea guvernului în teritoriu – prefectura – și înaintat Consiliului Județean pentru anul 1932. Spre deosebire de sinteza perioadei 1918-1938, documentul pe care-l publicăm în continuare are avantajul de a surprinde „viața zilnică” a județului Năsăud transpusă pe baza rapoartelor serviciilor județene². Documentul a fost întocmit, cum de altfel se și menționează în preambul, în baza dispozițiilor articolelor 254 și 255 din *Legea pentru organizarea administrației locale* din 3 august 1929³. Primul articol menționat prevedea obligativitatea șefului delegației județene de a prezenta la deschiderea sesiunii ordinare situația județului „sub toate privirile ce intră în atribuțiile Consiliului Județean” care urma să fie înaintată directorului ministerial prin prefectul județului și publicată în „Monitorul Oficial” al județului; cel de al doilea articol din lege preciza faptul că președintele delegației județene „raportează Consiliului Județean și delegației despre mersul administrațiunii generale, despre activitatea funcționarilor administrativi județeni și comunali, despre averea județeană și despre mișcările mai importante făcute în administrație”⁴.

-
- 1 Pentru sinteza perioadei interbelice pe domenii principale de activitate, vezi Adrian Onofreiu, „Contribuții documentare privind evoluția județului Năsăud între 1918-1938”, în „Revista Bistriței”, XXI/2, istorie, 2007, pp. 145-172; Idem, „Contribuții documentare privind evoluția județului Năsăud. Sinteza pentru perioada 1932-1937”, în *Ibidem*, XXVIII, 2009, pp. 153-188. Un raport privind județul Năsăud în anul 1930, cuprinzând suprafața și populația, administrația, situația financiară, realizările serviciilor drumurilor și construcțiilor, sanitar, veterinar și zootehnic, instrucția publică, contenciosul județean, proprietățile județului, situația comunelor, situația agricolă comerțul, industria și cooperatia, prezentat la 31 martie 1931 în deschiderea sesiunii ordinare de Alexandru Pălăgeșiu, președintele delegației Consiliului Județean sub titlul „Expunerea situației județului Năsăud pe anul 1930”, în „Gazeta Oficială a județului Năsăud”, Bistrița, anul XXIX, nr. 5, 16 februarie 1931, pp. 37-48.
 - 2 Acestea erau Serviciul administrativ și statistic, Financiar și contabilitatea, Tehnic al drumurilor și al construcțiilor, Sanitar și al ocrotirilor sociale, Veterinar și zootehnic, Învățământului, Economic; C. Hamangiu, *Codul general al României. Legi uzuale*, vol. XVII, 1929, p. 965; administrația județului era încredințată *Consiliului Județean* – ca organ deliberativ – și *Delegației Consiliului Județean și președintelui* acesteia – ca organe executive; *Ibidem*, p. 954; prefectul era delegatul autorității centrale în județ și avea obligația de a întocmi și înainta la sfârșitul fiecărui an un raport Ministerului de Interne „asupra stării generale financiare, economice, culturale și administrative a județului”; *Ibidem*, p. 968. Raportul a fost întocmit la 10 aprilie 1933.
 - 3 Această lege a încercat să introducă ca principiu general în administrație *descentralizarea* și a fost văzută în epocă ca o componentă importantă a procesului de unificare a României întregite; totodată, erau abrogare prevederile *Legii pentru unificarea administrativă* din 14 iunie 1925; textul integral în *Ibidem*, pp. 920-1.016.
 - 4 *Ibidem*, pp. 964-965.

Adrian ONOFREIU, Arhivele Naționale, Servicul Județean Bistrița-Năsăud, e-mail: adrianonofreiu@yahoo.com